

РЕШЕНИЕ

№ 6484

гр. София, 18.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 16.10.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Камелия Стоянова

**ЧЛЕНОВЕ: Камелия Серафимова
Калин Куманов**

при участието на секретаря Клавдия Дали и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **7013** по описа за **2020** година докладвано от съдия Камелия Стоянова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от АПК, във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. 2 от ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба на [фирма] против решение от 10.04.2020 г., постановено по НАХД № 18129/2019 г. на СРС, наказателно отделение, 22 с-в. Със същото е потвърдено наказателно постановление № БНБ-119521/29.10.2019 г., издадено от подуправителя на Българската народна банка, ръководещ управление „Банков надзор“, с което на [фирма] на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители е наложена имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на чл. 16, ал. 1 от закона и имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на чл. 16, ал. 4 от закона.

Решението се обжалва като неправилно постановено в нарушение на закона със съществени нарушения на процесуалните правила - касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК, по съображения, изложени в касационната жалба. Иска се да се отмени и да се отмени наказателното постановление.

Ответникът по касационната жалба изразява становище за неоснователност на жалбата.

СГП дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административният съд С.-град, като се запозна с обжалваното решение и обсъди доводите, посочени в жалбите, намира следното:

Касационната жалба се подадена в преклузивния срок по чл. 211, ал. 1 от АПК, вр. чл. 63, ал. 1, изр. 2 от ЗАНН, от надлежна страна по чл. 210, ал. 1 от АПК, срещу подлежащо на оспорване по чл. 208 от АПК съдебно решение, и е допустима.

Разгледана по същество, касационната жалба е неоснователна.

С решение от 10.04.2020 г., постановено по НАХД № 18129/2019 г. на СРС, наказателно отделение, 22 с-в е потвърдено наказателно постановление № БНБ-119521/29.10.2019 г., издадено от подуправителя на Българската народна банка, ръководещ управление „Банков надзор“, с което на [фирма] на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители е наложена имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на чл. 16, ал. 1 от закона и имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на чл. 16, ал. 4 от закона.

От фактическа страна СРС е приел за установено, че с вписването си в регистъра по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции [фирма] придобива качеството кредитор по смисъла на §1, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. Със заповед № БНБ-23787/22.02.2019 г. на подуправителя на Българската народна банка, ръководещ управление „Банков надзор“, е възложено извършването на проверка на [фирма], с отчетен период 01.10.2016 г. – 31.01.2019 г. за спазване на изискванията на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, във връзка с оценка на кредитоспособността по глава пета от закона. В рамките на извършваната проверка е била изискана информация и документи, описани на стр. 2 и стр. 3 от наказателното постановление. Във връзка с преценката относно спазване на изискванията на глава пета от закона в рамките на процеса по предоставяне на кредити за недвижими имоти на потребители, прилаган от [фирма], е бил извършен анализ и проверка на документите по кредита, оформени като кредитно досие от ипотечния портфейл на финансовата институция, което включва договор за кредит, отпуснат по реда на Закона за кредити на потребители за недвижими имоти, сключен с П. В., [фирма], и Б. В. (кредитополучатели). Било установено, че [фирма] на 08.01.2019 г. е сключила договор с П. Г. В., [фирма] и Б. Н. В. в размер на 101 235, 79 евро (198 000 лв.), със срок на издължаване 08.01.2020 г., погасителен план, включващ 11 вноски по 2024, 72 евро – лихви и една крайна вноска, покриваща главница и лихви с общ размер от 103 260, 51 евро. С декларация от 08.01.2019 г. П. Г. В. и Б. Н. В. са посочили, че получават доходи от заплата, лични средства от продажба на имот и бизнес консултантска дейност. В декларацията не е била посочена информация, индивидуализираща източниците и размера на доход за погасяване на месечните вноски – лихва в размер на 2024, 72 евро и главница в размер на 101 235, 79 евро. В искане за предоставяне на паричен заем срещу обезпечение от 02.01.2019 г. П. Г. В. е посочил единствен източник на доход – трудови договори, без да е уточнен размера на нетния месечен доход, съответно без да са приложени документи доказващо реално наличие на трудови доходи. Направен е извода, че след подаване на 02.01.2019 г. на искането за представяне на паричен заем срещу обезпечение и представяне на декларация на П. Г. В. и Б. Н. В. от 08.01.2019 г., [фирма] е предоставила договор за заем на „П. Г. В., [фирма] и Б. Н. В. кредит по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители въз основа само на най-обща

информация в посочените два документа, което е в нарушение на чл. 16, ал. 1 от закона, тъй като [фирма] не е изпълнило изискването да събере информация за доходите и разходите на потребителите, както и за други обстоятелства от финансов и икономически характер, необходима и достатъчна за извършване на оценка на кредитоспособността, като информацията за доходите е недостатъчна. Установено е също така от съдържащите се документи в кредитното досие, че [фирма] не е извършила проверка на информацията за доходите на П. Г. В. и Б. Н. В., посочена в искането за представяне на паричен заем срещу обезпечение от 02.01.2019 г. и декларация от 08.01.2019 г., като липсват справки от независими източници, удостоверяващи размера на доходите на кредитополучателите, както и справки за наличие или липса на кредитни задължения от Централния кредитен регистър или от друга банка, което е нарушение на чл. 16, ал. 4 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. По този начин са установени две извършени нарушения – първото е, че [фирма] не е извършило оценка на кредитоспособността на П. Г. В. и Б. Н. В. въз основа на достатъчна информация за доходите на посочените лица, както и въз основа на информация за разходите им и други обстоятелства от финансов и икономически характер, което е в нарушение на чл. 16, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, и второто е, че [фирма] не е извършило проверка по подходящ начин, включително чрез документи от независими източници, които може да бъдат проверени, на информацията по чл. 16, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители за доходите на П. Г. В. и Б. Н. В., предоставена в искането за предоставяне на паричен заем срещу обезпечение от 02.01.2019 г. и декларация от 08.01.2019 г., което е в нарушение на чл. 16, ал. 4 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. За извършените нарушения бил съставен АУАН № БНБ-74567/10.07.2019 г. Срещу съставения АУАН постъпили възражения, към които били представени допълнително нареждане-разписка, от която е видно, че един от кредитополучателите – Б. Н. В. е изтеглила в брой през 2016 г. сума в размер на 119 500 лв. и предварителен договор за покупко-продажба на недвижим имот от 02.01.2019 г., сключен между Б. Н. В. и [фирма]. Проверяващите органи са приели, че представените документи не са от независими източници, които да удостоверяват размера на доходите на кредитополучателите, съответно не обуславят надлежно извършена проверка съгласно изискванията на чл. 16, ал. 4 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, същите не са част от представеното от дружеството кредитно досие в рамките на извършваната проверка, нито са сред допълнително депозираните в Българската народна банка документи с писма вх. № БНБ-30664/15.03.2019 г. и № БНБ-43260/15.04.2019 г. Въз основа на АУАН било издадено и наказателното постановление.

Решението на първоинстанционния съд е правилно.

Фактичката обстановка правилно е установена от първоинстанционния съд. Спор между страните по отношение на фактите не съществува. От събраните по делото доказателства се установява, че [фирма] на 08.01.2019 г. е сключила договор с П. Г. В., [фирма] и Б. Н. В. в размер на 101 235, 79 евро (198 000 лв.), със срок на издължаване 08.01.2020 г., погасителен план, включващ 11 вноски по 2024, 72 евро – лихви и една крайна вноска, покриваща главница и лихви с общ размер от 103 260, 51 евро. С декларация от 08.01.2019 г. П. Г. В. и Б. Н. В. са посочили, че получават доходи от заплата, лични средства от продажба на имот и бизнес консултантска дейност. В декларацията не е била посочена информация, индивидуализираща

източниците и размера на доход за погасяване на месечните вноски – лихва в размер на 2024, 72 евро и главница в размер на 101 235, 79 евро. В искане за предоставяне на паричен заем срещу обезпечение от 02.01.2019 г. П. Г. В. е посочил единствен източник на доход – трудови договори, без да е уточнен размера на нетния месечен доход, съответно без да са приложени документи доказващи реално наличие на трудови доходи. От събраните по делото доказателства се установява, че след подаване на 02.01.2019 г. на искането за представяне на паричен заем срещу обезпечение и представяне на декларация на П. Г. В. и Б. Н. В. от 08.01.2019 г., [фирма] е предоставила договор за заем на „П. Г. В., [фирма] и Б. Н. В. кредит по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители въз основа само на най-обща информация в посочените два документа. Съгласно чл. 16, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, оценката на кредитоспособността се извършва въз основа на информация за доходите и разходите на потребителя и други обстоятелства от финансов и икономически характер, която е необходима и достатъчна за извършване на оценката. Несъмнено е обстоятелството, че в резултат на извършеното вписване в регистъра по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции [фирма] придобива качеството кредитор по смисъла на §1, т. 10 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. Съгласно §3 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, кредиторите и органите, които упражняват контрол по този закон прилагат насоките, издадени от Европейския банков орган по прилагане на Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010. Съгласно насока 1, т. 1.1, когато се проверява вероятността даден потребител да спазва неговите/нейните задължения по договора за кредит съгласно чл. 18 от Директива 2014/17/ЕС, кредиторът трябва да извърши разумни проучвания и да предприеме разумни стъпки, за да провери способността на потребителя да генерира доходи, неговите предходни доходи и тяхната променливост. Съгласно насока 4, т. 4.1, когато проверява способността на потребителя да спазва задълженията си по договора за кредит, кредиторът трябва да вземе предвид съответните фактори, които биха могли да повлияят на способността на потребителя да спазва неговите/нейните задължения, без това да доведе до прекомерни затруднения и свръхзадължнялост. Факторите могат да включват обслужването на други задължения, лихвите по тях и остатъка по главницата, доказателства за пропуснати плащания, както и пряко произтичащите данъци и застраховки, доколкото са известни. Съгласно насока 5, т. 5.1, когато оценява способността на потребителя да спазва задълженията си по договора за кредит, кредиторът трябва да направи разумни допускания за поетите от потребителя задължения и други неотменими разходи, като действителните задължения на потребителя, включващи адекватна обосновка и отчитане на разходите за издръжка на потребителя. Съгласно параграф 58 от преамбюла на Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010, в съответствие с препоръките на Съвета за финансова стабилност оценката на кредитоспособността следва да се основава на информация за финансовото и икономическото положение, включително приходите и разходите на потребителя. Съгласно чл. 18 от директивата

държавите членки гарантират, че преди сключването на договор за кредит кредиторът прави обстойна оценка на кредитоспособността на потребителя. От представените от [фирма] документи се установява, че най-обща информация за получаваните доходи е включена единствено в искане за представяне на заем от 02.01.2019 г. и декларация от 08.01.2019 г., като правилно проверяващите органи са установили обстоятелството, че информацията в двата документа не е идентична – в искането е посочено трудови договори, докато в декларацията освен доходи по трудови правоотношения са посочени и лични средства от продажба на имот и бизнес консултантска дейност. В кредитното досие не се съдържат данни за събрана от [фирма] информация относно разходите на П. В. и Б. Н. В., както и липсва информация по отношение на други обстоятелства от финансов и икономически характер, която да се счете за необходима и достатъчна за извършване на оценка на кредитоспособността. Действително, в хода на извършваната проверка от страна на Българската народна банка, а именно на 22.07.2019 г. от страна на [фирма] е представена допълнително нареждане-разписка, от която е видно, че един от кредитополучателите – Б. Н. В. е изтеглила в брой през 2016 г. сума в размер на 119 500 лв., както и предварителен договор а покупко-продажба на недвижим имот от 22.01.2019 г., сключен между Б. Н. В. и [фирма]. Както правилно е приел, обаче административно-наказващият орган, тези документи не са част от кредитното досие, което е било представено в хода на извършване на проверката, като същите не са и от независими източници, които да удостоверяват размера на доходите а кредитополучателите. При съобразяване на посочените обстоятелства правилно първоинстанционният съд е приел, че след подаване на 02.01.2019 г. на искане за предоставяне на паричен заем срещу обезпечение и представяне на декларация на П. Г. В. и Б. Н. В. от 08.01.2019 г., [фирма] е предоставила с договор за заем на П. Г. В., [фирма] и „Б. Н. В.“ кредит по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитите на недвижими имоти на потребители въз основа само на най-обща информация в посочените два документа, което е в нарушение на чл. 16, ал. 1 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. Правилно първоинстанционният съд е приел за извършено и нарушението по чл. 16, ал. 4 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. Съгласно посочения текст кредиторът извършва проверка на информацията по чл. 16, ал. 1 по подходящ начин, включително чрез документи от независими източници, които може да бъдат проверени. Съгласно чл. 20, параграф 1 от директивата посочената в чл. 18 оценка на кредитоспособността се извършва въз основа на информация относно доходите и разходите на потребителя, както и относно други финансови и икономически обстоятелства, която информация е необходима, достатъчна и пропорционална. Информацията се получава от кредитора от съответните вътрешни или външни източници, включително от потребителя. От документите, които се съдържат в кредитното досие се установява, че [фирма] не е извършило проверка на информацията за доходите на П. Г. В. и Б. Н. В., посочена в искането за предоставяне на паричен заем срещу обезпечение от 02.01.2019 г. и декларация от 08.01.2019 г., липсват справки от независими източници за размера на доходите на кредитополучателите, както и справки за наличие или липса на кредитни задължения от Централния кредитен регистър или друга база данни, което е нарушение по чл. 16, ал. 4 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители.

При съобразяването на тези обстоятелства решението на първоинстанционния съд

следва да се определи като правилно.

Въз основа на изложеното, тази инстанция приема касационната жалба за неоснователна.

С оглед на изхода на спора, претенцията на ответника по касация за присъждане на възнаграждение за юрисконсулт е основателна и в негова полза следва да се присъди възнаграждение за юрисконсулт по реда на чл. 63, ал. 5 от ЗАНН. Нормата на чл. 63 от ЗАНН е изменена, като е създадена нова ал. 3, съгласно която в съдебните производства по ал. 1 страните имат право на присъждане на разноски по реда на АПК. Съгласно чл. 63, ал. 4 от ЗАНН, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната фактическа и правна сложност на делото, съдът, може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата. Съгласно чл. 63, ал. 5 от ЗАНН в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. Размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ заплащането на правната помощ е съобразно вида и количеството на извършената дейност и се определя в наредба на Министерския съвет по предложение на Националното бюро за правна помощ. Законът за административните нарушения и наказания не съдържа преходни и заключителни разпоредби, които да уреждат началния момент на действието на чл. 63, ал. 5 от ЗАНН (които са нови), и дали същите се прилагат и за започналите производства (преди влизането в сила на правните норми), поради което следва извода, че тези правни норми са приложими и по отношение на касационното производство, образувано на 22 юли 2020 г. пред Административен съд София град, като на ответника по касация следва да се присъди възнаграждение за юрисконсулт по реда на чл. 27е от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгласно който текст възнаграждението за защита в производствата по ЗАНН е от 80 лв. до 120 лв. В касационното производство пред Административен съд София град е проведено само едно съдебно заседание, в което е взел участие юрисконсулт от администрацията на ответника по касация. Делото не се отличава с фактическа и правна сложност, поради което следва да бъде присъдено възнаграждение за юрисконсулт в размер на 80 лв.

Като взе предвид направените фактически и правни изводи и на основание чл. 221, ал. 2, предложение 2 от АПК, във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. 2 от ЗАНН,
АДМИНИСТРАТИВНИЯТ СЪД С. – град, VIII касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 10.04.2020 г., постановено по НАХД №

18129/2019 г. на СРС, наказателно отделение, 22 с-в.

ОСЪЖДА [фирма] да заплати на Българската народна банка
възнаграждение за юрисконсулт в размер на 80 лв.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ